

**Конфедерација на слободни синдикати
на Македонија**

ПРОГРАМСКИ АКТИВНОСТИ
на КСС

Во Скопје, Декември, 2015 год.

1. Вовед

Конфедерацијата на слободни синдикати на Македонија (КСС) е организација, која ја предводат идеалите на демократијата, човековите права и социјалната правда. КСС ќе се залага за создавање на синдикално движење кое со сите свои потенцијали ќе се посвети на градење на силно, слободно и демократско работничко движење, како и подобрување на условите за живот на сите работници и нивните семејства, со постојана борба за сочувување на достоинството на работникот и обезбедување на социјалната сигурност.

Старите принципи на синдикализмот, како што се солидарноста и заедништвото и денес се неопходни, но сепак, тие мораат повторно да се дефинираат и обликуваат во услови на нови политички, економски и социјални околности и во сферата на трудот, која пак трпи константни промени, изразени во поголем ризик за оние кои раководат, но и за оние чии интереси ги застапуваат. Модерниот синдикализам подразбира поголеми шанси за сите учесници во поактивното креирање на работното опкружување и создавање нови и примамливи работни места или општо гледано, создавање на подобри работни услови притоа промовирајќи го концептот на достоинствена работа како срж на новата синдикална парадигма.

Оттука, стремејќи се кон овие идеи синдикатот станува сè поголема социјална, економска сила, но и значаен фактор во нашата земја, која ги застапува интересите на вработените.

2. Економско- социјална положба на работниците

КСС во рамките на своето делување активно ќе се бори за вистински и реален третман на работничкиот труд во сите економски и социјални сфери и аспекти. Во рамките на својата моќ и синдикална надлежност, а изразени преку социјалниот дијалог, секогаш ќе го поставува основното прашање, а тоа е вреднувањето на чесниот, квалитетниот и креативниот труд како суштествен удел во придонесот за економскиот и стопанскиот развој на земјата и работодавачот. Низ механизмите на фискалната и економската политика, КСС ќе се залага да се сопре натамошната концентрација на делот од доходот и националното богатство во рацете на малобројните граѓани, на сметка на работниците и средните социјални слоеви како и негова праведна редистрибуција и алокација меѓу сите актери во процесот на трудот, а особено кон работниците. Тоа подразбира воспоставување на механизми за социјална рамнотежа и интеграција на маргинализираните граѓани и вработени на пазарот на труд, а со тоа и во општеството.

Конфедерацијата на слободни синдикати нема да застане да се бори за откривање и санкционирање на корупцијата и сивата економија кои во крајна линија ги осиромашуваат работниците и го запираат развојот на земјата.

Основна премиса на идното делување на КСС е поттикнување и развивање на стратегијата за отварање на нови и продуктивни работни

места и намалување на невработеноста до 2020 година во рамките на реални 15-17% на национално ниво.

Во таа насока КСС ќе се залага со сета своја моќ за зголемување на висината на износот на веќе определената минималната плата и остварување на правата од работен однос во полн обем, особено во рамките на одредени сектори и гранки.

3. Социјален дијалог

Конфедерацијата на слободни синдикати во рамките на своите програмски определби ќе се залага и ќе бара, како на национално, така и на локално ниво активно да се вклучи и со учеството да даде придонес за унапредување на социјалниот дијалог. Склучувањето на што поголем број на колективни договори на сите нивоа и нивната примена се императив од кои нема да се отстапи, а воедно, во иднина нема да се толерира не склучување, односно не примена или откажување на колективните договори.

Исто така основна цел на КСС во иднина ќе биде задржување и зајакнување на репрезентативноста во јавниот и во приватниот сектор, а со тоа и активно учество во социјалниот дијалог на национално ниво преку потпишување на општите колективни договори и во двата сектора. Исто така КСС се залага за доследна примена на одредбите од веќе потпишаните колективните договори на сите нивоа, доколку не се применуваат или почитуваат. За таа цел КСС ќе се бори со сите расположливи легални средства вклучувајќи ги и штрајковите на солидарноста, како крајна мерка.

Конфедерацијата на слободни синдикати преку социјалниот дијалог ќе бара систем на праведни и стимулативни плати за работниците во кои ќе доминираат јасни критериуми за наградување на совесниот, квалитетниот и креативниот труд. Преку утврдување на најниската плата и систем на плати според колективните договори на гранско ниво, како и на ниво на работодавач ќе се бара воспоставување на нов вредносен систем за плати, кој е сеопфатен и поправеден од законски утврдениот минимум. На тој начин ќе се оствари вистинско вреднување на работничкиот труд, при што ќе се промовираат плати кои редовно ќе се исплаќаат и ќе имаат реален пораст согласно со порастот на трошоците за живот, порастот на продуктивноста на трудот, добивката, и личниот придонес на работникот. Од друга страна ќе се бара надоместоците на плати исто така да се третираат како функционален дел од платата и нивна исплата без исклучоци.

Во рамките на социјалниот дијалог и трипартизмот, изразен преку учеството во економско-социјалниот совет КСС ќе застапува стојалишта кои овозможуваат пред се: создавање економски амбиент за реален пораст на животниот стандард; обезбедување на здрави и безбедни услови за работа и еколошки здрава природна средина; беспопштена борба со сивата економија и вработувањето на црно; ефикасно решавање на проблемот на невработеноста и работно- правна и социјална заштита на работниците во случај на невработеност;

поттикнување и развој на мали и средни претпријатија; поголемо субвенционирање во земјоделството; остварување на поголеми инфраструктурни проекти и сл., а со цел пораст на вработувањето и поголеми приходи на населението; создавање даночен систем и придонеси со најширока социјална функција; системско создавање економски амбиент за „опстанок“ на домашните претпријатија на меѓународните пазари преку континуирано вложување во човековите ресурси (низ формалното, неформалното и применливо образование) и стопански амбиент во кој инвеститорите нема да бидат привлекувани само преку евтината работна сила, нерегуларни работни односи и отсуство на синдикално организирање кои овозможуваат лесен профит, туку економско и правно опкружување, врз база на стабилни и модерно уредени индустриски односи.

4. Заштита на правата на работниците

Конфедерацијата на слободни синдикати ќе ги преземе сите неопходни мерки и активности во врска со заштитата на правата од работен однос за работниците. Овие активности ќе се реализираат преку инсистирање за доследно спроведување на законските одредби од делот на заштитата на правата.

Во работното законодавство КСС ќе се спротивстави, работните односи, а посебно флексибилниот работен однос утврден во Законот за работни односи, да содржи решенија под историски остварените работнички права и под вредностите и стандардите, утврдени во меѓународните стандарди, а уредени преку конвенциите за трудот. Исто така ќе се бара измена на сите законски решенија кои флексибилноста на работниот однос ја третираат исклучиво како пазарна категорија без да се вклучат механизмите на работно- правната заштита.

Особено ќе се инсистира во рамките на колективното преговарање и склучувањето на колективните договори да се посвети дополнително внимание при уредување на прашањата во врска со остварувањето и заштитата на правата од работен однос на работниците.

Работно- правната заштита, КСС ќе ја остварува преку јакнење на своите капацитети и понатамошна поорганизирана едукација и стручно оспособување на синдикалните активисти и преку основање на правни канцеларии во кои ќе се дава бесплатна правна помош и заштита, како и повремено или постојано вклучување на експерти од трудово - правната област за правна помош и консултации.

5. Безбедност и здравје при работа

Конфедерацијата на слободни синдикати ќе бара во областа на безбедноста и здравје при работа, целосно да се применуваат законските прописи во оваа област, при што ќе соработува со соодветните инспекциски служби. Ќе се залага за доследна примена на

Законот за безбедност и здравје при работа, како и на големиот број на правилници донесени од страна на МТСП, а со цел запирање на натамошниот тренд на раст на професионални заболувања, повредите на работа, голем број на боледувањата итн., кои се израз пред се на негрижата на работодавачите. Исто така КСС ќе работи активно на промоција на идејата за воспоставување адекватен систем на заштита на здравје и безбедност при работа, кој ќе се канализира преку законските одредби, и кој ќе се темели на принципот на спречување и превенција на повредите на работно место и професионалните болести. Во рамките на концептот за заштита на достоинството во трудот и борбата за пристојна работа КСС ќе дејствува, работникот да биде заштитен од дискриминација, психичко и сексуално вознемирување и малтретирање на работното место (мобинг) и ќе се организира, не само правна заштита, туку и психолошко-социјална помош од страна на обучени и едуцирани лица. Претставниците на работниците, согласно колективните договори, исто така ќе имаат свои надлежности и обврска доследно да се залагаат за спроведување на мерките за безбедност и здравје при работа, како и постојано следење на прописите од оваа област и да вршат редовна проверка за примената на истите, согласно Законот за безбедност и здравје при работа и актите во претпријатијата.

Со цел доследно остварување на системот на здравје и безбедноста при работа КСС активно ќе работи на едукација и информирање на своите членови, но и на работодавачите во соработка со нивните организации.

6. Здравствена заштита

Здравјето е основно човеково право и КСС ја нагласува одговорноста и должноста на работодавачите во оваа област. Секогаш ќе се укажува дека ефикасната политика во здравствената заштита не смее да се мери само преку „заштеди и рестрикции“ во здравствените фондови, туку да има мерки и во превенцијата и ефикасното лекување. За КСС здравствената заштита не е исклучиво профитабилна дејност, туку е основно човеково право, кое не смее да зависи од финансиската моќ на работникот. Оттука КСС активно ќе работи во рамките на своите надлежности за воспоставување на адекватен и правичен систем на здравствено осигурување и здравствена заштита. Здравствената заштита мора да се гледа како дел од поширокиот систем за заштита на здравјето и безбедноста при работа притоа почивајќи на фундаментите за изградба на здраво и продуктивно општество.

7. Пензиско и инвалидско осигурување

Преку Економско социјалниот совет, КСС ќе се залага за измени и дополнување на Законот за пензиско и инвалидско осигурување во насока на подобрување на условите за стекнување на старосна пензија

притоа залагајќи се за воведување на повеќе услови, а не постоење на еден услов како што е денес, односно навршување на одреден број на години. Исто така КСС активно ќе работи во насока на развивање на системот на професионална рехабилитација во рамките на инвалидското осигурување, како столб за успешно враќање на работа по настанување на повреда или професионална болест на работа или во врска со работата.

Во рамките на пензиско-инвалидскиот систем КСС ќе се залага за продолжување на реформите во однос на доразвивањето и зацврстувањето на работата на трите пензиски фондови, преку кои врз основа на конкурентност и профитабилност ќе се обезбеди сигурност на пензиските примања. КСС ќе продолжи да се зазема за решавање на преостанатите проблеми сврзани со долгогодишните неисплатени социјални придонеси за пензиското и инвалидското осигурување и решавање на социјалниот статус на овие работници.

8. Организациски мерки и активности за зголемување на членството

При профилирање на организација и структурата на КСС ќе се тргнува од тоа дека во масовното членство е силата на синдикатот. Во таа смисла, ќе се преземат организациски мерки и активности со цел афирмирање и придобивање на нови синдикални членки и членови, како и да се афирмира и зацврсти довербата на членството во КСС. Конфедерацијата ќе се залага за подобро и поефикасно функционирање на регионалните центри, како и воспоставување на нови по потреба, а со цел помагање и едукација на синдикалните активисти за унапредување на колективното договарање, правната заштита, комуникација со членовите и привлекување на нови членови, како и за други прашања од интерес на синдикатите и нивните членови.

Од страна на многу работодавачи, независно дали се работи за мали стопанственици или за мултинационални претпријатија не се почитуваат законите и тие повеќе или помалку, отворено им забрануваат на своите вработени да членуваат во некој синдикат, а за сите овие случаи на кршење на законите, постојат фактори кои им одат во прилог како што се: големата невработеност и недостигот на професионални алтернативи. Конфедерацијата на слободни синдикати во иднина ќе го насочи сиот свој потенцијал да го спречи таквото кршење на законските одредби и притоа ќе го зголеми притисокот врз работодавачите за формирање на синдикални организации таму каде што ги нема. КСС ќе алармира и ќе се залага да биде казнет во согласност со закон, секој работодавач кој на било каков начин ќе го спречува синдикалното организирање и дејствување. Исто така активно ќе се залага за измена на законската рамка во однос на спречување на случаите за забрана на синдикално организирање и воведување на строги казни. Од друга страна во периодот кој што следи ќе бидат преземени низа активности во правец на теренска работа и активно агитирање за пристапување во синдикатот.

Бидејќи во многу новоосновани мали и средни фирми нема организација на синдикатот, па и покрај зголемување на бројот на вработените, тие најчесто немаат шанса да се зачленат.

Конфедерацијата на слободни синдикати во идниот период особено ќе посвети внимание на вработените на определено време, а особено на оние кои склучуваат т.н. „верижни“ договори за работа на определено време. Во таа смисла ќе се работи на изнаоѓање на соодветен модел за вклучување на овие вработени во синдикалните организации, каде иако има флексибилен работен однос, сепак овие работници можат активно и конструктивно да придонесат во делувањето и јакнењето на КСС.

Во иднина не смеат да бидат изгубени оние членови на синдикат кои останале без работа, и во таа насока мора и на привремено невработените лица и оние кои бараат работа да им се овозможи трајно останување во синдикалната солидарна заедница, односно во нив да препознаат потенцијални членови на синдикатот. За таа цел КСС ќе изготви посебна платформа за вклучување и задржување на овие категории на лица.

Конфедерацијата на слободни синдикати посебно ќе се ангажира за подобрување на условите за работа и за еднаков третман на лицата со посебни потреби како и за нивно што поактивно вклучување во синдикатот. За таа цел ќе се подржи секоја законска иницијатива за воведување на квотен и правичен систем за вработување на оваа посебна категорија на лица како и нивна дополнителна заштита во рамките на работниот однос, а особено за спречување на злоупотребите на правата кај вработените лица со инвалидитет. Исто така, во иднина ќе се изгради посебна платформа за активно вклучување на жените во синдикалното движење и заштита и промоција на нивните права во насока на еднакво наградување и забрана за дискриминација. КСС ќе се зазема за зголемување на посебната заштита на постарите вработени во насока на воспоставување на дополнителни права, а особено развивајќи го концептот на „доживотно учење“ со кој ќе се задржи нивната конкурентност на пазарот на труд.

10. Дејствување на КСС без влијание на политиката

Конфедерацијата на слободни синдикати претставува независна синдикална организација која ги штити интересите на работниците - своите членови. Затоа КСС ќе дејствува без влијание и доминација на Владата, работодавачите, политичките партии, религиозни и други идеолошки групации кои имаат цел да ја ослабат синдикалната активност. Во однос на политичките партии, КСС ќе ја чува својата самостојност и независност со тоа што нема да склучува предизборни спогодби за соработка со политички партии и нема да дава било каква поддршка на партии пред, во текот и по изборите на органите на власта, како на централно, така и на локално ниво.

11. Меѓународна соработка

Конфедерацијата на слободни синдикати силно ја негува идејата на интернационалниот синдикализам и меѓународна соработка. Тоа значи дека КСС и понатаму ќе соработува и ќе работи на продлабочување на контактите со сите демократски синдикални организации од целиот свет, со цел да врши размена на синдикални искуства во имплементирањето на меѓународните признати стандарди на трудот, остварување на слободата на синдикалното здружување и остварување на правото на колективно преговарање. Во таа насока КСС ќе продолжи со заложбите за прием во највисоките светски синдикални асоцијации, односно да стане полноправна членка, а не да се задоволи само со досегашното постигнато, посматрач или придружна членка.

12. Други активности

Конфедерацијата на слободни синдикати како и досега ќе преземе и други активности кои не се опфатени во програмските активности, а се во интерес на нашите членови кои ќе имаат за цел да се мобилизираат сите креативни и способни потенцијали во земјата, бидејќи прашањето на развојот е прашање на заедништвото на интересите на сите социјални слоеви. КСС ќе биде конструктивен фактор во социјалното партнерство при креирањето на оваа политика.

Со ова не се исцрпуваат сите активности на КСС предвидени за меѓуконгресниот период, туку останува отворена можност за иницирање и барање начини за решавање на сите прашања значајни за членството.